

't Kruidenhoekje

door Annelies Gritter

Klimop (*Hedera helix*)

Als je vroeg in het voorjaar in de tuin aan het werk gaat, zie je vaak de klimop alweer groen glanzen onder het afgestorven loof. De klimop is een groenblijvende klimplant die heel oud kan worden. Jonge bladeren zijn vaak afgerond, in tegenstelling tot de oudere spitse bladeren. Zij zijn drie- tot vijflobbig. Bij de bloei wordt het blad spits. De bloemen zijn rond en groenachtig geel.

Na de bloei verschijnen de zwarte bessen die veel door vogels gegeten worden, maar giftig zijn voor mensen. In de volksmond noemt men klimop wel Leve, Yf, Eyckloof, Lleft en Hieft. Eilooft komt uit het Oud-Saksisch en betekent 'eeuwig', omdat de plant altijd groen is. Klimop is te vinden in bossen, langs bomen en muren en komt overal in Nederland voor.

Romeinen, Grieken en Egyptenaren beschouwden de klimop als een heilige plant en zij werd gebruikt bij tempelrituelen ter bescherming en als versiering. Aan klimop zijn veel legendes en verhalen verbonden. Zo zou een krans van klimop met daarin Mirte en Roos beschermen tegen dronkenschap. Bacchus, de god van de drank, is getooid met een krans van klimop. Samen met de wijnstok is klimop een attribuut van Bacchus. Volgens de legende stierf de moeder van Bacchus bij zijn geboorte en schoten klimoprانken omhoog om de baby te verbergen voor de jaloeze ogen van Hera. Zij was getrouwd met Zeus, de vader van Bacchus. Een krans, opgehangen boven de deur van de kroeg, beschermt dus tegen dronkenschap en volgens de Germanen zou het ook beschermen tegen kwade geesten. Een krans op het hoofd geeft helderziendheid. In de magie wordt klimop gezien als een vrouwelijk kruid. Zij zou steeds een verbinding willen met de Hulst, welke wordt gezien als mannelijk kruid. Dat is ook de reden waarom Hulst en Klimop rond de kerstdagen vaak samen worden opgehangen als versiering en ook bij oude gebruiken rond de verbinding, het huwelijk, tussen man en vrouw. Klimopblad is het hele jaar groen en wijst daarmee op de onsterfelijkheid van de ziel.

In de natuurgeneeswijzen wordt het blad van klimop gebruikt om preparaten te maken. De belangrijkste bestanddelen zijn saponinen, cumarine en flavonglycosiden. Het heeft een ontkrampende werking op het hoesten bij kinkhoest, kriebelhoest, longemfyseem en astma. Het bevordert het ophoesten. Bij open wonden, eksterogen, likdoorns en wratten is het uitwendig te gebruiken.

Kneus de bladeren en laat ze twee dagen weken in azijn. Dat mengsel zeven en de plekken aanstippen. Nerveuze klachten kunnen verminderen na het drinken van klimopwijn. Deze wijn doodt ook bacteriën, weekdieren en schimmels.

Op huishoudelijk gebied is klimopthee te gebruiken voor het strijken of persen van glimmend kamgaren. Klimopsap bij de was gedaan verwijdert fruit- en inktvlekken en mocht je overwegen om je haren zwart te verven: dat gaat uitstekend met klimopsap.

